

Vážené dámy, vážení pánové,

jako každý rok, i letos, jsme se sešli, abychom si připomenuli pro naši státnost mimořádné datum 28. října, den vzniku samostatného Československa. Na jeho významu nemění nic ani to, že od 1. ledna 1993 se původní společný stát Čechů a Slováků zmenšil a rozdělil na dva samostatné státoprávní útvary. Kdy jindy, než 28. října, bychom se měli zamyslet nad okolnostmi, za kterých samostatné Československo vzniklo.

Velmi zajímavé je možná i srovnání s dnešní dobou. Dobou, kdy svátek od všedního dne odliší pouze vlajková výzdoba na veřejných budovách a nákupní shon před prodlouženými víkendy, vyjde-li to dobře a svátek připadne na pracovní den.

28. říjen 1918 byl vyvrcholením celé řady událostí. Nálady a snaha po odtržení od Rakousko-uherské monarchie nebyly dílem okamžiku, ale dlouhodobého vývoje. Mnozí si dobře uvědomovali, že život ve velkém celku Rakouska – Uherska poskytuje do značné míry záruky hospodářského vývoje i pocit mezinárodního bezpečí. Avšak dopady strádání a nedostatku během válečných let, spolu se stále větší perzekucí Čechů a jejich myšlenek přinášejících jim národní uvědomění a pocit hrdosti, sehrály svoji roli. Touhy Čechů a Slováků po osamostatnění velmi posílily, když boj za samostatnost zaštitily výrazné osobnosti obou národů T.G. Masaryk a M. R. Štefánik. Mimořádnou oporou jim byly též krajanské spolky a zejména českoslovenští legionáři. Tisíce mužů, kteří během občanské války v Rusku neváhali nasadit své životy v boji za demokratické ideály proti bolševické zvlí. Jejich hrdinství a schopnost vzájemné spolupráce a dohody mezi Masarykem a Štefánikem pak přispěly k rozhodnutí tehdejších mocností podpořit a uznat samostatný Československý stát v rámci evropského poválečného uspořádání.

Myšlenky 28. října byly velmi silně akcentovány i na podzim roku 1989, kdy se pomalu hroutil tehdejší komunistický režim. Byli jsme sami na sebe pyšní, že jsme to dokázali a stali se opět svobodnou zemí, svobodnými občany. Dnes té hrdosti máme poskrovnu. Je to škoda a není k tomu důvod. Naše republika má co nabídnout nejen svým občanům, ale i ostatním zemím. Také dnes můžeme být právem hrdi na celou řadu osobností ze sféry kultury, vědy, sportu, podnikání. Dokonce i v té tolik

ostouzené politice jsou. Bohužel se jim však dostává větší pozornosti a uznání v zahraničí než u nás. Místo sledování jejich příběhů se necháváme dnes a denně vtahovat do obskurních reality show ze světa showbyznysu či některých byznysmenů, za jejichž úspěchem stojí pouze švindl a pozlátko.

Důrazně musím protestovat proti dehonestaci příslušníků naší armády, která v poslední době několikrát zazněla. Po dlouhém čase máme profesionály schopné plnit svoje úkoly nejen doma, ale jako plnohodnotní členové aliančních sborů též kdekoliv ve světě. Za to si zaslouží úctu, nikoliv pohrdání či posměch.

Jsme zemí pevně zakotvenou a uznávanou v rámci evropských a světových organizací. To přece není málo. Zvláště ve chvílích, kdy se hospodářsky nedaří tak, jak bychom si přáli. V obdobích krizí bývají lidé vždy náchylní k radikálním řešením a naslouchání našeptavačům, slibujícím zařídit všeobecné blaho. Jen nikdy neřeknou, že za svůj život a stát, ve kterém žijeme, jsme sami také odpovědni, že jej spoluvytváříme. V euforii ze svobody jsme si to zapomněli říci i před 23 lety. Největší chybu vidím v tom, že to neříkáme ani svým dětem. Jak propastný rozdíl proti velkým a silným světovým hráčům, jimiž jsou Německo, Rusko či Amerika. Nikoliv zapšklost, nadávání, očerňování a poukazování prstem na druhé, nýbrž vlastní, třeba i jen malý příspěvek je cestou. Měli bychom si to rychle uvědomit. Od rozhádaných politiků demokratických stran, přes vzdělávací instituce a média, až po každého z nás. Odkaz 28. října 1918, přítomnost a především budoucnost svobodné a hrdé české státnosti potom přímo volají.

Děkuji vám za pozornost.